

CHÙA GIÁC VIÊN

Chùa Giác Viên tọa lạc ở số 161/85/20 đường Lạc Long Quân, quận 11, thành phố Hồ Chí Minh do Hòa Thượng Hải Tịnh sáng lập.

Chùa ở trong khu "Đầm Sen", trên một đảo nhỏ, là một trong những thắng cảnh của đất Gia Định xưa mà cách nay hai thế kỷ Trịnh Hoài Đức đã có thơ đề vịnh "Chim ngủ trên đầm sen". Chùa ban đầu mang tên là Quan Âm Các, được ngài Hương Đăng tạo dựng vào năm 1805 từ một am nhỏ thờ Bồ-tát Quan Thế âm. Năm 1850, Thiền sư Hải Tịnh đổi Quan Âm Các thành chùa Giác Viên. Chùa được trùng tu lớn

vào các năm 1899, 1910.

Chùa còn có tên là chùa Hổ Đất, xưa là một am nhỏ, gọi tên là "Quan Âm Các", dựng vào năm 1789. Tương truyền, khi Hòa Thượng Hải Tịnh đại trùng tu chùa Giác Lâm, ông đã chọn ngôi đất chùa Giác Viên hiện nay làm bến xếp cây gỗ, trước khi chuyển vận bằng đường bộ đến Giác Lâm (dài 2km). Trước mặt chùa còn rạch hồ Đất (rạch Tân Hòa) đổ ra rạch Ông Bướng và kinh Lò gổm, vốn là đường chở gỗ ngày xưa. Để tiện bề đôn đốc công việc, HT dựng một nhà lá, trong đó thờ Phật. Phật tử lui tới ngày một đông đúc. Năm 1850 chùa được chính thức đổi tên thành Giác Viên. Chùa Giác Viên trong thời gian này được dùng làm cơ sở chánh học tập khoa ứng phú vùng Chợ Lớn. Trong chùa còn lại bức hoành phi đề "Tân Mão niên tại" nên có ý kiến cho rằng chùa đã có từ năm 1771 hoặc 1831.

Bình đồ chùa được bố cục theo kiểu chữ "trung", chiều ngang 70m, dài 58m. Phật điện được đặt giữa chùa. Hai bên có dãy nhà nối vào phần giữa bao bọc sân, trong đó trồng cây cảnh, non bộ. Ngoài ra cũng có những dãy nhà phụ làm nhà trai và bếp, trường học. Đặc biệt trong kiến trúc chùa Giác Viên là bộ sườn gỗ chạm trổ tinh vi, tiêu biểu cho kiến trúc cổ truyền tại miền Nam. Qua các lần trùng tu lớn 1958, 1961, 1962, chùa được tu sửa theo kiến trúc mang màu sắc Tây phương hơn. Trong chùa có tất cả 153 pho tượng, 57 bảo lam và 60 bức phù điêu, hầu hết có niên đại cuối thế kỷ XIX đầu thế kỷ XX.

Trong thời kỳ kháng chiến chống thực dân Pháp và đế quốc Mỹ, chùa Giác Viên cùng với chùa Giác Lâm trở thành cơ quan hậu cần, tiếp tế, nuôi chứa cán bộ, các nhà sư "cởi áo cà sa khoác chiến bào" làm trinh sát nội thành, ra bùng binh chiến đấu. Ông Giáo Án chùa Giác Viên đã hy sinh trong trận kinh Bù (Đồng Tháp Mười). Một số tăng sĩ là hội viên sáng lập của Hội Phật Giáo Cứu Quốc Nam Bộ, do Hòa Thượng Thích Minh Nguyệt làm hội trưởng (hoà thượng Hồng Từ-chùa Giác Viên là hội viên sáng lập).

Trong khuôn viên chùa còn 2 công đất trước đây là nơi xây cất trường Phật học Lục hòa Tăng, cơ sở in ấn tạp chí Lục hòa Tăng, cơ quan ngôn luận của Giáo Hội và là nơi đào tạo bồi dưỡng tăng tài.

Hiện nay chùa còn lưu lại nhiều tác phẩm điêu khắc với những đường nét chạm trổ tinh vi như những tấm thêu trên mặt gỗ. Đặc biệt chùa còn giữ được chiếc giá võng của triều đình nhà Nguyễn tặng vị tổ sư Hải Tịnh, người sáng lập chùa Giác Viên và một gốc mai.